

[Poul Dalsager]

Det er i øjeblikket sådan, at der foregår mange vigtige ting på det udenrigspolitiske område, og derfor har forespørgerne ment, at det var rimeligt, dels at vi af udenrigsministeren på regeringens vegne fik en redegørelse for disse mange vigtige udenrigspolitiske problemer, dels at folketinget fik lejlighed til at debattere disse ting.

Udenrigsministeren (Christophersen):

Jeg er glad for i dag på regeringens vegne at få lejlighed til at give en redegørelse for en række af de udenrigspolitiske problemer, som nødvendigvis må optage os, fordi vi på mange forskellige måder er meget afhængige af, hvorledes disse problemer løses.

I regeringens tiltrædelseserklæring hed det, at dansk udenrigspolitik er uændret. Det betyder, at den danske udenrigspolitik fortsat hviler på de fire hovedpiller, der udgøres af FN, NATO, EF og det nordiske samarbejde. Disse hovedelementer i vor udenrigspolitik er ikke indbyrdes modstridende, men supplerer tværtimod hinanden. Det er igennem vort arbejde i disse sammenhænge, at vi udøver den størst mulige indflydelse på udviklingen i verden omkring os. Dansk udenrigspolitik er således baseret på vort medlemskab af globale internationale organisationer, den atlantiske alliance, Det europæiske Fællesskab og vort nordiske tilhørsforhold. Hertil lægger sig vort engagement i udviklingslandenes økonomiske og sociale situation. Det er naturligt og vigtigt, at det derfor især er i disse fora, at vi yder vor indsats.

Alene kan vi naturligvis give udtryk for vor holdning til situationen i forskellige dele af verden, men kun ved vor deltagelse i et bredere samarbejde kan vi gøre os håb om effektivt at påvirke situationen.

Et naturligt udgangspunkt for Danmark og et centralt problem både i den atlantiske, EF- og i den nordiske sammenhæng er vor placering i Europa, og et vigtigt spørgsmål i denne sammenhæng bliver forholdet mellem Øst og Vest. De seneste års udvikling på dette område har været karakteriseret ved det, jeg vil kalde en blanding af konkurrence og samarbejde. Begrebet afspænding fortolkes forskelligt i Øst og Vest. Fra visse sider forsøger man at begrænse det til fredelig sameksistens mellem stater med forskellige samfundssystemer, en sameksistens, der så i øv-

rigt skal udelukke afspænding på det ideologiske område. Vi mener, at afspændingen bør gælde for alle forhold mellem nationer uanset samfundssystemer, mellem alle nationer, der på den ene eller den anden måde befinder sig i spændingsfeltet mellem Øst og Vest.

Samtidig mener vi her i Danmark, at afspændingen ikke kun er en sag mellem stater, men at det enkelte menneske både har en rolle at spille for at fremme forståelsen og samarbejdet og også bør nyde fordel af de fremskridt, der kan opnås.

Disse fundamentale forskelle i synet på begrebet afspænding dukker op, når vi forsøger at give afspændingen et konkret og realistisk indhold og altså ikke lader os nøje med hensigtserklæringer. Når afspændingsprocessen til tider kendetegnes ved en vis usikkerhed og tøven, genspejler det derfor bl. a. disse vanskeligheder.

Efter en periode med visse vanskeligheder kan vi imidlertid med tilfredshed konstatere, at afspændingsprocessen i forholdet mellem de to supermagter, USA og Sovjetunionen, fortsætter på væsentlige områder. Konkurrenceelementerne føres imidlertid også videre. Øst-Vest-konflikten er blevet spredt til områder i den tredje verden, der intet har at gøre med dens oprindelse. I Afrika og i Asien har vi været vidne til, at lokale konflikter har udviklet sig til en Øst-Vest-konfrontation, hvor man i stedet kunne håbe på, at den industrialiserede verden kunne samles i et fælles ansvar for den økonomiske udvikling af de svagere lande, som er indholdet i Nord-Syd-dialogen.

For Danmark er midlet til at fremme afspændingsprocessen at fortsætte den dialog, vi har indledt med Sovjetunionen og dens allierede, både bilateralt og multilateralt, i de internationale organisationer. Vi kan bruge dialogen til at forsøge på at yde et bidrag til at neddæmpe de ideologiske elementer i Øst-Vest-konflikten og til i højere grad at koncentrere afspændingsbestrebelse om omkring det konkrete samarbejde.

Der er dog grund til at advare. Den dialog, som føres som et middel til at føre afspændingsprocessen videre, vil kræve stor tålmodighed, og resultater af den kan kun forventes på længere sigt.

Vores sikkerhedspolitik er, som det blev fastslået af statsministeren i åbningstalen her i folketinget, baseret på vort medlemskab af